

OPERACE THERMOPYLY

Die Wahrheit ist eben kein Kristall, den man in die Tasche stecken kann, sondern eine unendliche Flüssigkeit, in die man hineinfällt¹.

ROBERT MUSIL, *Der Mann ohne Eigenschaften*

1. Vize

Jsem tlustý. V tomto ohledu si nic nenalhávám.

Moment, zdá se, že mě dobře nechápete. Raději vám to vysvětlím, abyste se na mě už takto nedíval. Nenaznačuji, že by se moje tloušťka dala zpochybňovat. Když obvod pasu o třicet centimetrů převyšuje obvod hrudníku, musel by být člověk hodně natvrdlý, aby si toho nevšimnul. A já o sobě řekl, že jsem tlustý, ne pitomý.

Chci tím říct, že co se tloušťky týče, nikdy jsem si nic nenamlouval. Možná jste se nad tím nezamýšlel, ale existují různé typy tlustých. Tak například šťastný tlouštík. Nachází se vždy v lehkém poklusu, se zdviženým zadkem a bradou vysunutou, jako by ho pupek táhl pořád kupředu. Pak je tu dobrácký tlouštík, který se usmívá na celý svět, dovolí dětem, aby po něm lezly a těšily se z hřejivého povrchu jeho měkkého těla, případně svolí, aby ho i počuraly. Dále existuje utrápený tlouštík, jenž chodí pomalu, kolébá se z jedné strany na druhou, ustavičně funí a ve tváři má výraz vnitřního rozporu. Já ale neodpovídám ani jednomu z těchto případů. Jsem totiž prototypem tlouštíka, který vyvolává nejméně sympatií. Nemám nejmenších pochyb, a to přiznávám naprosto otevřeně, že jsem odporný tlustoch.

Myslím, že podstata správné klasifikace tlouštíků (a omluvte mne, pokud vás nudím, ale je to věc, o které jsem hodně přemýšlel, protože to považuji přímo za svou povinnost) určitě nespočívá v tělesných rozměrech ani ve vzhledu dotyčného. Tělesné rozměry je možné změnit v poměrně krátkém čase drastickou dietou, přičemž fyzický vzhled hodně závisí na oblečení, na účesu a dalších, čistě náhodných detailech. Člověk tak není odporným tlustochem kvůli své velikosti nebo případnému nedostatku šarmu. Povšimněte si, že se oblékám vkusně a jsem dostatečně upravený. Není to ale ani otázka vystupování. Jinými slovy, i když je člověk velmi sympatický, ještě to neznamená, že by automaticky dělalo méně ohavného tlustocha. Každý někdy bývá příjemný, zvláště v situaci, když jedná s někým, od koho čeká nějaký prospěch. Podle

---

¹ Právě že pravda není krystal, který by člověk mohl strčit do kapsy, nýbrž nekonečná tekutina, do které člověk spadne. (Překlad Anny Siebenscheinové)

mě klíč k určování typu tloušťka, se kterým máme co do činění, spočívá kromě jiných faktorů zejména v původu jeho tloušťky.

Já jsem odporný tlust'och především proto, že i původ mé tloušťky je odporný. A to nezměním ani tím, že si nechám šít šaty na míru v Londýně, kus za tři sta tisíc, ani tím, že se budu chovat vybraně, dokonce ani tím, že si u nás ve městě najdu zázračného endokrinologa, který mi pomůže zbavit se čtyřiceti kil váhy a dvaceti centimetrů v pase. Moje tloušťka je plodem mých hříchů a i kdyby člověk věřil v Boha, který mu hříchy odpouští, vždy mu po nich v paměti zůstane nesmazatelná stopa. Zvláště pak, když jich je tolik, tak nečistých a když se opakují tak často, jako v mém případě. Teď už to vím, vlastně už to vím nějaký čas, že je mi souzeno zemřít jako odporný tlust'och a že každý den, když vstanu a stoupnu si nahý před zrcadlo, uvidím v něm odpudivou podstatu své tloušťky prýstící z mých pneumatik.

Spatřím tu spoustu kil husích a kachních jater *foie gras*, co mi prošla žaludkem, kůzlata, selata, napůl syrové býčí kotlety, rozmělněné mými čelistmi. Stejně tak uvidím litry francouzského koňaku, skotské whisky a vína z Ribery, které jsem nechal protékat svým jaterním filtrem. A taky dorty, čokoládové lanýže, jahody se šlehačkou, nad kterými jsem se olizoval, když jsem je ke konci hostiny polykal ze stříbrné lžičky, již celý malátný z dlouhého hodování u tabule s bílými ubrusy.

Váš obličej je velice výmluvný. Teď chcete říct: „Jsou tři hodiny a já jsem ještě neobědval. Proč mě tu trápíte vyjmenováváním kulinářských delikates?“ Nebo možná jen: „A co je vlastně na tom tak odporného?“ Zvolím si druhou otázku, na kterou vám odpovím: odporné je potěšení, s nímž jsem všechno spořádal, stejně jako skutečnost, nakolik jsem připustil, aby mi to ovlivnilo život. Ze všeho nejhorší nakonec není fakt, že jsem se stal odporným tlust'ochem. Do jisté míry jde jen o pouhý symptom. Nejhorší je celkový úpadek, který jsem dopustil a který zničil všechno, co mě snad kdysi mohlo vést k tomu, abych si sám sebe vážil jako lidské bytosti. Nebo prostě jen jako živého tvora.

Něco vám povím. Před několika dny jsem měl takovou vizi. Byla tak jasná, až mě málem oslepila. Došlo k tomu na vernisáži výstavy, velmi pečlivě připravené, aby působila dostatečně významně a okázale. Organizaci jsem já sám na starosti neměl, ale vím, kde a jak vybírat pomocnou sílu, proto jsem se v tomhle ohledu vůbec ani v nejmenším neznepokojoval. Pro úplnost ještě doplním, že šlo o výstavu fotografií. Jejich autorem byl člověk, o němž se v katalogu tvrdilo, že má zvláštní nadání zachytit podstatu krajiny, horečnatého tepu města i hloubky duše mužů a žen, na něž namíří svůj objektiv. A protože o tom vím o něco víc než ten ubohý idiot, který katalog sepsal, tak vám můžu říct, že ty fotky byly mizerné, lajdácky provedené, jen tak nazdařbůh, nebo za pochodu na spěšných dovolených, bez špetky uměleckého citu či záměru. Umím to posoudit, protože v mládí jsem se focení dost věnoval, dokonce jsem i pár zajímavých snímků vytvořil. Mohu vám to ostatně potvrdit, jelikož tím lehkomyšlným autorem zmíněných fotek jsem já sám.

Byli tam všichni. Myslím tím všechny ty, kteří si spočítali, že půjde o dobrou příležitost, aby mi mohli lézt do zadku. Dorazil jsem na místo se svou ženou, což je osoba permanentně špatně naladěná a neomalená (ačkoliv před třiceti lety to byla líbezná dívka). Sotva jsme vstoupili, všichni jí začali bezostyšně lichotit, jak jí to sluší. Ona jen přijímala poklony a koutkem oka mě

přítom sledovala. Já jsem se dal do řeči se zběhlejšími pochlebovači. Honrubia a Sáez-Torrez, chytří a důvtipní chlápci, umí lichotit tak, že to ani nevypadá příliš okatě. A to se mi líbilo.

Stalo se to hned vzápětí, během oslavného proslavu profesora z umělecké akademie. Mimochodem, za projev, který byl objedнан právě pro tuto příležitost, dostal zaplacen. Uvědomil jsem si, jak jsou mé fotografie mizerné a povrchní. Najednou, ani nevím proč, jsem si vzpomněl na jeden ze svých dřívějších snímků. Pořídil jsem ho ještě jako mladík jednoho bouřlivého odpoledne u řeky Tajo v Lisabonu. Onen snímek byl opravdovým uměním, nikdy jsem jej však nevystavil. Nyní mám sice moc, díky níž se mi daří dosáhnout toho, aby se všichni rozplývali nad mými braky, ale takové fotky, jako byla tamta, už dělat neumím. Stejně tak můžu snadno dostat do postele ty nejkrásnější a nejpřitažlivější modelky, což taky dělám, ale jejich lásku si získat nedokážu. Potřeboval jsem se nadechnout čerstvého vzduchu. V srdci jsem cítil prázdnotu. Nikdo si ničeho nevšiml, ale já jsem si v tom okamžiku uvědomil, že je ze mě jen obyčejný zmetek. A od té chvíle tohle poznání řídí všechny mé kroky.

Jsem odporný tlust'och. Ano, protože jsem se cpal jako čuně. Ale také i proto, že jsem jednal proti svému přesvědčení a dopracoval se tak až k tomuto stavu. Jenom jsem přežíval bez jakékoliv kuráže a vyhýbal se odříkání. Dopustil jsem, aby se můj život stal něčím, co onen ušlechtilý a nespoutaný mladík, jakým jsem kdysi býval, rozhodně neměl v plánu.

Tak. A je to venku. Je to pro mě důležité. Je to ta nejdůležitější věc v mém životě. Něco, co jsem nikdy nahlas nevyslovil, ale o čem jsem tolikrát přemýšlel. Už jsem to ze sebe dostal. Pociťuji obrovskou úlevu. Úlevu nad všechny úlevy. Zemřu sice jako odpudivý tlust'och, ale ne jako podvodník.

Ano, ano, chápu vaše znechucení. Tohle slyšet nechcete. Nejste tu proto, abyste poslouchal moje bláboly, a nehladovíte tady se slečnou jen tak pro nic za nic. Rozumím, měl bych přejít k věci a začít mluvit o tom incidentu. Dobře, Ctihodnosti, vím, co je mou povinností, které chci tímto dostat. Nejlepší však bude začít pěkně popořádku.

2. Nápad

Nevím, Ctihodnosti, nakolik věříte v terapeutický účinek nočního spánku. Já jsem jej vždy pokládal za něco ohromného, nenahraditelného. S velkým významem, hlavně co se lidské morálky týče. Po náročném či nevydařeném pracovním dnu jsem vždycky toužil jen se svalit do postele a dovolit spánku, aby všechny strasti dne vymazal. Nikdy jsem nevěřil tomu, že člověk může najít u druhých pomoc, protože lidé, kteří nás obklopují, nemohou patřičně pochopit naše problémy. Vlastně jim nejde o nic jiného, než prožít vlastní život bez sebemenších potíží. Možná právě proto jsem raději vždy důvěřoval tomu chlápku, kterého v sobě nosíme a který za nás rozhoduje, když právě nejsme plně při vědomí. Právě jemu jsem zbaběle vložil do rukou svůj osud, když jsem se z vernisáže vrátil domů. Avšak můj obvyklý spasitel mě oné noci z nevysvětlitelných důvodů zklamal. Anebo možná to byl právě on, znavený neustálým řešením mých excesů, kdo mi během okázalé výstavy mých nezdařilých fotografií dal znamení v podobě onoho pocitu znechucení. Tuto hypotézu jsem zvažoval s určitou obavou. Ať už tomu bylo jakkoliv, jisté je, že mi z mého trápení nepomohl ani spánek. Naopak.

Následující den jsem do kanceláře přišel s otupělou myslí, zarudlýma očima a s náladou pod psa. Lydie, moje výstavní sekretářka, hned vytušila, že něco není v pořádku, snažila se proto omezit kontakt na minimum. Přinesla mi složku s dokumenty k podepsání, již prolistovaný ranní tisk a uhlazený, barevně vytištěný harmonogram dne. Hned poté zmizela, zůstal jsem sám. Zbyl

po ní jen závan vůně drahého francouzského parfému, který jí financuji, stejně jako luxusní oblečení a hydratační krémy. Přítomnost Lydie je pečlivě promyšleným detailem, který mi má zajistit komfort. Onoho rána mi však z jejího nepřítomného pohledu kypěla žluč.

Složku s dokumenty jsem odsunul stranou a mechanicky jsem se probíral novinami, zatímco jsem si pohrával s myšlenkou vykopnout Lydii na ulici. Ostatně už jí bylo přes třicet, obstarat si novou, mladší sekretářku, která by byla stejně dobrá jako ona, by pro mě nebyl sebemenší problém. Vtom jsem prsty narazil na výtisk, jehož stránka byla označená růžovým papírkem. Zatáhl jsem za něj a přede mnou se objevilo něco, z čeho se mi udělalo špatně. Pod obrovskou fotkou jednoho z nejméně vydařených snímků z mé výstavy stála ve čtyřech sloupcích recenze včerejší slavnostní události. Člověka, který ji napsal, jsem samozřejmě znal. Jednalo se o jednoho z těch neschopných lenochů, co neumí dělat nic užitečného, vyhýbají se práci, jsou kluzcí jako úhoř a ve snaze nahrabat co nejvíc peněz, si hrají na znalce. Dotyčný si na moje útraty žije jako prase v žitě, je ředitelem jedné z kulturních nadací, kterou jsem založil, abych zamaskoval výdaje a ušetřil na daních. Já jsem se ho o ten článek neprosil, on ale vytušil, že něco možná čekám, tak si pospíšil a svůj výtvar zveřejnil.

Musím se pochlubit, že mám dobrou paměť, vážně se jen nechvástám. Díky tomu jsem měl na univerzitě skvělé výsledky a v životě mi to přináší spoustu výhod. Teď se mi ale hodí k něčemu méně užitečnému: k tomu, abych si slovo od slova vybavil, co ten vzdělaný pitomec s naprosto podlézavým záměrem napsal. Odcituji vám začátek.

Nás, kdo už nějaký čas Roberta Vianu známe jako básníka (vzpomeňme na jeho slavnou sbírku Hrany koule), jako esejistu (nemůžeme nezmínit jeho klíčovou esej Rozpačitá kombinéza aneb o angažovanosti v postmoderní společnosti), jako dramaturga (za zmínku stojí památná hra Angusova kapitulace) a jako všestranného výtvarného umělce (který má za sebou četné a velmi rozličné výstavy své tvorby), nás tedy nemůžeme v hloubi duše překvapit pohled na autorův postupně se rozvíjející talent a schopnost pozorovat realitu, jak nám jej představuje retrospektivní fotografická výstava (1980-2000) zahájená včera v prostorách Nadace Marga Sarabia de Viana. Tento pozoruhodný umělec a vzdělanec, navíc významný podnikatel, jenž se blíží zosobnění renesančního člověka Leonardova typu, nám na stovce vystavených fotografií ukazuje, že kromě zvoleného media je jedinou prvořadou uměleckou podstatou pohled, jenž se nachází za dílem. Viana je jistě zběhlý v technice, kterou si záměr vytvořit momentku předmětu svého pozorování nezbytně žádá, ale nadto je ještě schopný zaujmout a dojmout...

Není důvod pokračovat. Zbytek si, jak předpokládám, dokážete domyslet. Jediné, co si asi nepředstavíte, je pocit, který ve mně jeho interpretace vyvolala. Já vám to povím – vztek. Sžíravý, ohromný, strašlivý vztek.

V oslavných ódách, které jsem právě citoval, i v těch, které přišly později, byla patrná přehnaná chvála nejen mých fotografických hrůz, ale i ostatních nepodarků. Díky svému postavení významné osoby a štědrého sponzora příživníků jsem dosáhl toho, že mě všichni berou a oceňují, avšak taková chvála mi v posledních letech zněla tak, jak byla opravdu myšlena: jako neobyčejný sarkasmus. Jako by onen pochlebovač, nejprve on a po něm mnoho dalších jemu podobných, našel tajnou zálibu ve sledování nebohého Roberta Viany, jak s důležitým výrazem ve tváři, provozuje svou patetickou neřest ve všech oblastech, v nichž si přeje vyniknout. Dopadne však jako průměrný člověk hodný soucitu. Je na tom stejně jako hloupý šedesátník, kterému najednou dojde, že ta pětadvacítka, co s ním nakonec spí a říká mu *miláčku*, jím ve skutečnosti pohrdá a na nákupech s kamarádkami se pak posmívá tomu, jak se ten sešlý lev

salónů komicky snaží vypadat jako vášnivý milenec. Skutečnost, že se mi vysmívá takový červ jako on, mě netrápila ani neponižovala. Popuzovalo mě hlavně to, že jsem se do pozice, kdy mě lituje každý blbec, dostal sám za přispění své moci a pod její záštitou. Nic z toho by se nebylo stalo, kdybych si zaplatil otroka, aby mi psal básně anebo aby mi tesal sochy z mramoru. Jednalo by se o malicherný rozmar, asi jako jít za děvčkami nebo si koupit Jaguára. Trapné na tom je, Ctihodnosti, že všechno je mým dílem a že jsem je vytvořil s jistou vidinou (nepravou, nesnesitelnou, groteskní) – s vidinou toho, že si plním své největší touhy.

Za normálních okolností bych nechal svému hněvu volný průchod a toho, kdo jej vyvolal, bych rozmáchl jako švába, ať už by za to mohl, nebo ne. Ale fakt, že autor článku je dodnes ředitelem Vzdělávací nadace Viana, jen potvrzuje, že to, co se mi tehdy přihodilo, nebylo běžné. Proto i řešení, k němuž jsem dospěl po půlhodině usilovného přemýšlení, bylo rovněž poněkud neobvyklé. Souviselo to s tím, jak malá byla hodnota toho, co jsem měl a pak někde odložil. A z toho vzešla konkrétní myšlenka, Ctihodnosti, která mě nutně dovedla až sem.

Zavolal jsem Lydii a zadal jí dva úkoly. Zaprvé, aby zrušila všechny naplánované schůzky v barvami hrajícím harmonogramu dne, který mi ráno přinesla. Zdruhé, aby mi našla Bernabého Timóna a Alfonse Inurriu a co nejdříve mě s nimi spojila. Lydie si bez mrknutí poznamenala první jméno, druhé však vedlo k tomu, že se její pěkně tvarované obočí o půl centimetru nadzvedlo. Po několika vteřinách svým průzračným hlasem zašeptala: Pan Inurria, odkud je? Z jiného světa, odpověděl jsem, nechal jsem ji, aby se z toho třeba zbláznila. Pokud ho s nápovědou nebude schopná najít, její výměna za nějakou nymfu z mladší generace se jen urychlí. Už bylo třeba dát té chytrolínce za vyučenou.

3. Ti, jimiž jsme byli

Ctihodnosti, nikdy jste nechtěl vrátit čas? Já ano. Do třiceti nebo pětatřiceti jsem si to velice přál. Zaslechl jsem nějakou melodii z dřívějších časů, prošel končinami svého dospívání, uviděl jsem dívku, která se podobala děvčeti z dřívějšíka a přepadla mě neodolatelná touha ji pohladit, pocítit tu sladkou beztrestnost oněch mladých let.

V období, kdy mi bylo mezi pětatřiceti a padesáti mě podobné retrospektivní nutkání přešlo. Spousta věcí vyžadovala mou pozornost v přítomnosti. Mnohá přání z mládí se v mých rukou zdála být realitou. Měl jsem úspěch, řídil jsem dobrá auta, užíval si s pěknými ženami. Teď, když mi bude jednapadesát, se vracím na začátek. Obětoval bych cokoli, klidně bych se nechal i řezat, jen aby mi znovu bylo osmnáct a mohl začít znovu. S menším štěstím, víc opravdově.

Bernabé Timón a Alfons Inurria, dva přízraky, které mi Lydia na mé přání sehnala k telefonu, byli dávní kamarádi. Seděl jsem s nimi v jedné lavici, vymetli jsme spolu, co se dalo, chodili jsme se stejnými dívkami, které jsme si předávali. Společně jsme prožívali vzrušení, když jsme se vyhýbali dlouhým pendrekům policajtů na koních. S nimi jsem spřádal všechny možné plány, které se později nerealizovaly, jakož i ty, které se nám podle našeho názoru podařilo dotáhnout do konce. Všechny tři nás bavilo psát poezii, hrát divadlo a sledovat francouzské filmy.

Všichni tři jsme snili o spáse prostých lidí, o svržení nespravedlivé moci, stejně jako o tom, že zmizí chladné vody egoistických kalkulací, jimiž kapitalismus, podle Marxe a Engelse zaplavil Evropu a Západ. A všichni tři jsme se těmito myšlenkám později zpronevěřili, každý po svém.

Nejsnáze Lydia sehnala Bernabea. Dokázala to ani ne za dvě minuty. S ním jsem mluvil často, protože nás spojovaly některé obchodní záležitosti, a taky jsme se příležitostně vídali.

Bernabeovi se vedlo skoro tak dobře jako mně. Lišili jsme se od sebe jen tím, že on nebyl tlustý, protože byl vždycky posedlý sportem a péčí o své tělo, což nakonec není nijak zvlášť podstatný rozdíl.

Nezávisle na tom jestli byl tlustý nebo hubený, z Bernabého se stal taky mizera. Stejně jako já, byl člověkem samolibým, tuctovým a konformním. Když jsem ve sluchátku uslyšel jeho hlas, musel jsem se přemáhat, abych ho pozdravil jako vždycky. Myslím tím jako obvykle v poslední době. Nepředstavoval jsem si ho totiž takového, jaký byl teď – zdatného a fádniho dravce na trhu s nemovitostmi, ale viděl jsem ho jako neodolatelného blázna, který mě ve dvaceti nakazil mimo jiné i zálibou močit na všechno, co symbolizovalo autoritu, počínaje podstavcem jezdecké sochy Franca v Nuevos Ministerios a zdí Španělské královské akademie konče.

Navzdory všemu jsem rychle zavedl řeč na zvláštní záležitost, o kterou mi šlo (stále se totiž ještě najdou věci, které dokonale ovládám). Návrh, jenž jsem Bernabéovi předložil, ho úplně rozhodil. Nic jiného jsem ani nečekal. Šlo o naprostou výstřednost, a to do té míry, že by dokonce oprávněně mohl začít pochybovat o mém duševním zdraví. Zdálo se, že o všem chvíli uvažuje. Nicméně nenechal jsem ho přemítat moc dlouho. Vytáhl jsem na něj jedno z našich hesel ze starých časů, na které by stále mohl slyšet, ačkoliv z jiných důvodů než kdysi. Abych jeho pochybnosti rozptýlil, odvolal jsem se na staré zaříkadlo: *Co ti v tom brání?* Pak jsem dodal: *Nebo máš snad strach?*

Bernabé sice moc přesvědčený nebyl, nakonec ale ustoupil a na můj zlomyslný plán přistoupil. Domluvili jsme se na šestou. Teď už jsem jen potřeboval, aby Lydia našla třetího mušketýra.

Zvládla to za patnáct minut. Popravdě to nebylo zas tak složité, přestože moje sekretářka neměla sebemenší ponětí, kdo Alfonso Inurria je. Kromě toho, že měl dost neobvyklé příjmení, jeho telefonní číslo bylo uvedeno ve veřejně dostupném seznamu, kde rozhodně nemohlo chybět. Šlo o kontakt na jeho advokátní kancelář zabývající se pracovním právem.

Titul „právník zabývající se pracovním právem“ poskytoval Alfonsovi záminku, díky níž mohl svým romantickým představám dál věřit. Měl výtečné vztahy s vedením jedné odborové organizace, které osobně obhajoval velké kauzy, domyšlivé kolektivní spory a vedl vyjednávání se zástupci zaměstnavatelů.

Jeho kancelář, tento výkonný a dobře promazaný stroj, však řešila i všechny typy individuálních případů, pokud byly lukrativní. A to obvykle bývaly, protože Alfonso na to měl pár koncipientů s mizerným platem, kteří se starali o odstupné pro řadové zaměstnance, další tři nebo čtyři lépe placení a zkušenější pomocníci se specializovali na výnosné odstupné pro pracovníky ve významných pozicích anebo na neméně rentabilní zastupování zájmů firem.

Vtipné na celé věci nebylo ani tak to, že Alfonsova kancelář obhajovala jedny i druhé, ty, co propouštěli a ty, co byli propuštěni, v obou případech šlo o zákonné aktivity a obě strany měly na advokáta nárok. Úsměvné byla spíše skutečnost, že Alfonso ze sebe stále dělal Robina Hooda, takže když jsme spolu během posledních deseti let čtyřikrát nebo pětkrát mluvili, snažil se přede mnou v této póze pyšně setrvávat.

Ani tentokrát neudělal výjimku. Poté co se Lydii podařilo navázat mezi námi spojení, pozdravil strohým a nezaměnitelným způsobem. „Roberte, co do hajzlu chceš?“ Jeho břitkost na mě ale neudělala žádný dojem. Nikdy jsem si nemyslel, že by měl právo chovat se ke mně tak nevrle. Zbohatnul jsem, to ano, ale on také, ačkoliv ne tolik. Svůj mercedes sice raději řídil sám, ale ne proto, že by na šoféra neměl. Pořád byl levičák, jak se dušoval. No a co. Já taky tvrdím to

samé a dokonce tomu i věřím. Tvrdit něco a věřit tomu, může každý. Pokud by mi někdo řekl, že mí zaměstnanci nemají důstojné pracovní podmínky, s přesvědčením bych odpověděl totéž co on: a sice že podmínky pro mé zaměstnance jsou takové, jaké mi určuje trh, protože není možné v tomto směru zacházet dále, aniž by se negativně neovlivnila budoucnost podnikání. Což je současně otázka budoucnosti pracovních míst. Zkrátka, lekce ohledně morálky od mého bývalého kamaráda a kolegy Alfonse Inurriy, bylo to poslední, co jsem byl ochotný poslouchat.

Ale stejně jako před pár minutami v případě Bernabého, nemyslel jsem na Alfonsa Innuriu, úspěšného advokáta, jenž se usilovně snaží slučovat v jeden neškodný celek obraz sebe sama a své vylučující se zájmy. Dokonce jsem jeho postoj nesoudil ani moc přísně, protože v jádru všichni, a obzvláště pak ti, kterým už bylo padesát, se v hloubi duše snaží zachránit svou pověst sami před sebou, proto své rozpory všelijak maskují. Vybavoval jsem si jiného Alfonsa Inurriu a s tím jsem chtěl mluvit. Toho, jehož jsem vždycky s dojemnou vážností podporoval v názoru, že naší povinností je zanechat po sobě svět méně odporný, než v jakém jsme žili. Toho Alfonsa, jenž znal zpaměti všechny Kavafisovy básně, a na konci každého večírku recitoval (co jiného taky) báseň s názvem *Thermopyly*. Toho, jemuž se roztrásla kolena, hlas a vůbec všechno, co se může trást, když mu Bernabé dohodil nějakou z rajcovních kamarádek své sestry.

S tímto Alfonsem jsem mluvil, toho jsem hledal za plotem z ostatního drátu, který kolem sebe postavil Alfonso advokát. Prvotní překvapení vystřídal posměch, nakonec mi řekl, že nemá čas plnit dvojici zazobanců rozmarná přání. Všechny jeho sarkasmy jsem trpělivě snášel, dokud nevyslovil větu, na kterou jsou čekal: *Dobře, беру to jako takovou surrealistickou zkušenost.* Zavěsil jsem s pocitem nepřekonatelného uspokojení. Věděl jsem to. Věděl jsem, že i když se nechají hodně doprošovat, žádný z nich volání divočiny neodolá.

4. Kolik stojí lístek na metro?

Pro schůzku, která byla v šest, jsem stanovil řadu pravidel. První a nejzřejmější bylo: přijít sám. Druhé: dostavit se pěšky. Nemohl jsem zamezit tomu, aby někdo do blízkého okolí místa srazu nepřijel autem, každopádně ale mělo zůstat zaparkované až do dalšího dne. Po zbytek večera a v noci jsme při přepravě měli využívat jediné nohy a hromadnou dopravu. Třetí podmínka: žádná kravata nebo oblek, ani nic, co by se tomu podobalo. Měli jsme zvolit oblečení, které každý považujeme za co nejméně formální. Čtvrtá a poslední podmínka: nechat doma kreditní karty, stejně jako všechny doklady kromě občanky a nemít u sebe větší hotovost než pět tisíc peset. Tuto částku jsem stanovil zcela záměrně. Zatímco jsem onoho červnového podvečera na nemilosrdném slunci čekal na své druhy, říkal jsem si ale, že je to zbytečně hodně. Měl jsem obnos omezit na tři nebo čtyři tisíce. S tím už se však nedalo nic dělat,

První dorazil Alfonso (samozřejmě, jak jinak). Přišel přesně na čas. Měl na sobě vybledlé levisky, chabě zatažené břicho nasoukal do žluté polokošile Burberrys. Ó, ten proletářský šampion. Byl hodně opálený. Na zápěstí měl hodinky Lotus za nějakých čtyřicet tisíc. Obstojné na člověka, jenž se stále hlásí k marxisticko-leninistické utopii. Nevyšel po schodech ze stanice metra Sol, kde jsme měli sraz, ale přišel z ulice Alcalá, což naznačovalo, že nechal auto na parkovišti Sevilla. Další buržoazní slabůstka.

Alfonso mi podal ruku a s výrazem upřímného šoku na mě zůstal zírat. Měl jsem na sobě staré, dost zmačkané bavlněné kalhoty a červenou kostkovanou košili, obyčejnou, neznačkovou. Košile byla hodně široká, nechal jsem ji tedy volně splývat, aniž bych si ji zastrčil do kalhot. Alfonso si nemohl odpustit komentář:

„Hergot, Roberte, vypadáš jak žebrák. To abys mohl všechny zmást?“

„Řekl jsem co možná nejmíň formálně,“ odpověděl jsem. „Ide mi o to, abych vypadal normálně. Ale vidím, že ty se snažíš vypadat jako někdo.“

„Opravdu? A jako kdo?“ zeptal se.

„Radši to nechme plavat,“ uzavřel jsem.

Alfonso se chystal odpovědět, ale v tom okamžiku se ze stejného směru odkud přišel i on, objevil Bernabé Timón (rovněž byl na parkovišti, dedukoval jsem). Jeho vzhled přesně odpovídal tomu, čím vždy byl: puntičkářem, jenž o sebe velmi pečlivě dbá. Tmavě modré kalhoty s pečlivě nažehlenými puky, nablýskané bordó mokasíny a tmavá polokošile Ralph Lauren. K tomu dioptrické sluneční brýle s obroučkami od Armaniho a nerezové rolexky. To je celý on, je nenapravitelný. Vypadal jako nefalšovaný padesátiletý elegán.

„Ahoj, Roberto. Ahoj, Alfonso, to je ale doba,“ pozdravil s úsměvem, dokonale nacvičeným, sněhobílým a falešným.

„Vypadáš opravdu neodolatelně, Bernabé,“ připustil jsem. „Ale nikdo neříkal, že půjdeme na lov.“

„Hm, ne?“ opáčil Bernabé trochu zklamaně. Ačkoliv mu vepředu prořídly vlasy a jeho obličej se začal měnit v karikaturu jeho vlastní mladé tváře, ještě pořád byl postrachem děvčat.

„Dobrá,“ převzal jsem kontrolu nad situací. „Teď, když jsme všichni, zeptám se - splnili jste podmínky?“

„Jsme připraveni dělat vylomeniny, jo,“ odpověděl Alfonso, provokativně ukázal osamělou občanku a tisícovku.

„Jo,“ přitakal i Bernabé, aniž by cokoli ukazoval.

Nejdřív mě napadlo, jestli ho nemám prohledat, ale nechtěl jsem dělat zbytečně divadlo. Věřil jsem jeho slovům, současně jsem se chtěl vyhnout situaci, že by ti dva prohledávali mě. Měl jsem dobré důvody, proč si to nepřát.

„Fajn. A co teď?“ vyzvídala Alfonso, který se od provokativního podtónu stále neoprostil.

Čekal jsem, že se takhle bude chovat, alespoň ze začátku. Proto jsem se rozhodl, že se jeho případnou nestoudností nenechám odradit. Naprosto klidně jsem tedy začal vysvětlovat:

„Aby to celý mělo smysl, všechno musí být co nejuvěrohodnější. Musí to tak na pohled působit, i když ani my se už nepodobáme sami sobě, ale třem nafoukaným dinosaurům.“

„Hele, brzdi,“ protestoval Bernabé. „Nemluv za ostatní.“

„Mluvím hlavně za tebe,“ upřesnil jsem ironicky.

„Tak moment, Roberto,“ řekl dotčeně. „Sešli jsme se tu, abysme se pobavili, jak jsi řekl. A ne aby ses ty bavil na náš účet.“

„Promiň, kámo,“ snažil jsem se Barnabého uchlácholit. „Nebud' tak urážlivý. Dřív jsi takový nebýval. Ale zpátky k věci. Musí to být jako kdysi. Proto pojedeme metrem.“

Ani jeden nic neřekl, ačkoli se na sebe výmluvně podívali. Scházel jsem po schodech dolů, ti dva mě bez velkého nadšení následovali. Scéna, která se odehrála chvíli poté, Ctíhodnosti, byla opravdu jedinečná. Všichni tři jsme zůstali zaraženě stát ve vstupní hale mezi automaty na lístky, turnikety a okénkem, za kterým znuďeně zívala zaměstnankyně metra. Kolem nás plnou rychlostí plynuly davy pasažérů, kteří přicházeli nebo odcházeli, vkládali lístky do turniketů, prováděli závratné transakce v automatech nebo se na nás vyčítavě dívali, jelikož jsme stáli uprostřed a překáželi. Alfonso se bezelstně zeptal:

„Ehm, kolik stojí lístek na metro?“

„Sto třicet pět peset dědo“ informovala jej právě procházející patnáctka s bledě modrým tričkem a piercingem ve rtu.

Alfons nestihl zareagovat. Jeho reakce nebyly nikdy rychlé. Začali jsme se s Bernabém smát. Žádný z nás nejel metrem aspoň dvacet let, všichni tři jsme byli zmatení jako mouchy v zimě, ale Alfonso se dostal do zvlášť trapné situace. Jelikož jsme neměli drobné, zašli jsme k okénku a koupili si tři lístky. Hned poté na nástupišti, jsme stále všechno sledovali, jako bychom kráčeli po prstencích Saturnu. V jistém smyslu tomu tak i bylo.

Nastoupili jsme do linky číslo 3, jak jsme to kdysi dělávali. Trasa zůstala beze změny, mělo by tedy jít o stejné tunely, kterými jsme již tolikrát projížděli. Jenže vlaky, které teď jezdily po stejné trase, byly velmi odlišné. Působily méně prostorně, což bylo možná dáno skutečností, že měly více míst k sezení a méně prostoru pro pasažéry, kteří cestují ve stoje, tak jako my. Tohle rozhodně nebylo naše metro. Byli jsme tu jako mimozemšťané, a ostatní cestující se tak na nás i dívali – lidé, vracející se z práce, studenti, mnoho imigrantů různých ras.

Vystoupili jsme na stanici Moncloa. I ta vypadala jinak, než jsme ji znali z doby před třiceti lety. Nyní je tam takzvaná přestupní stanice, pro nás naprosto nový jev, kde jsme se pohybovali neméně nemotorně. Sotva jsme pak vyšli ven a před sebou jsme měli třídu Complutense, pocítili jsme nesmírnou úlevu.

„Co budeme dělat? zeptal se Bernabé.

„Coby,“ odtušil jsem. „To, co vždycky. Jde se. Půjdem, kam nás nohy ponosou.“

V tuto chvíli to zase byli oni. Kluci z dřívějšíka, ti, které jsem celou svou duší miloval. Bylo to dojemné, Ctihodnosti. Jak poslouchali, jak se nechali vést. Tehdy jsem vycítil, že je bez větší námahy dokážu dovést až k závěrečné části svého temného plánu.

5. Bývalo to skvělé

Šli jsme, kam nás nohy nesly. A ony nás vedly k naší staré fakultě, aniž by jim vadilo, že už uplynulo třicet let. Prokázala se tak skutečnost, že si nohy stále pamatují, co už mozek dávno zapomněl. Sešli jsme tedy po bývalé tramvajové trati na třídu Complutense. Na rohu jsme odbočili doprava, prošli kolem medicíny, minuli jsme přírodovědu, zabočili doleva, nechali za sebou fildu a pak už jsme byli u cíle.

Za celou cestu nikdo nic neřekl. Všechny nás zaplavovaly vzpomínky. Studenti, kteří tudy chodili, se stylem oblékání sotva podobali těm dřívějším. My tři jsme se ale dívali těm, kteří nás míjeli, do tváří, všem a každému zvlášť, a snažili jsme se v nich najít obraz, stopu jejich předchůdců. Hledali jsme ztracené rysy obličeje, snad možná i ty, které už jsme sami neměli. Studenti, kteří neznali důvod našich neodbytných zkoumavých pohledů, si nás odmítavě měřili. Především studentky, kterým Bernabé věnoval většinu pozornosti. Jedna z nich prohodila směrem ke kamarádce:

„Koukej na tamty tři. Odkud asi zdrhli, co?“

Předstírali jsme, že nic neslyšíme. Byl to smutný pocit jít místy, kterými jsme spolu předtím tolikrát procházeli s vědomím, že tohle je naše teritorium, a potvrzovat si, že ti, kteří tam teď byli pány, nás považují za nějakou anomálii, za starochy mimo mísu. Bolelo přiznat si fakt,

že jsou z nás tři tlustokožci, kteří spolu, působí příliš nápadně a žalostně, než aby zůstali bez povšimnutí. Já jsem tajně však obě zmíněné okolnosti kvitoval s povděkem. Přesně o to mi šlo, chtěl jsem, aby ti dva tento smutek i bolest pocítili.

Vešli jsme do budovy fakulty. Alespoň něco se nezměnilo. Byla pořád stejně pochmurná. Vzhledem k danému období ve školním roce většina přítomných studentů šla na zkoušky, nebo je právě dokončila a odcházela. Ve vzduchu byla cítit nervozita těch, co si na poslední chvíli procházeli osudné, všelijak podtrhané texty, stejně jako úleva těch, co zkoušku zvládli, a úzkost těch, co všechno podělali, takže je čekal další termín. Více než tři čtvrtiny studentů byly dívky, což Bernabé potěšeně registroval:

„Není nad práva. A je to čím dál lepší. Je tady učiněný harém.“

„Chodí sem kvůli titulu,“ poznamenal Alfonso. „A jsou pragmatický. Ani je nenapadne myslet na ty ucha, co sedí v lavici vedle nich. Stojí o takový chlapy, díky kterým budou v životě mít lepší vyhlídky.“

„O někoho, jako jsi třeba ty?“ zeptal jsem se.

Alfonso se chtěl v první chvíli urazit. Jenže asi mu došlo, že jeho vztek by vyzněl celkem směšně, zrovna tady, mezi těmito zdmi, které se staly svědky tolika našich výpadů proti všemu lidskému i božskému. Navíc by se jednalo o rouhačské znevážení posvátné mladické nezodpovědnosti. A tak jen prohodil: „No jo, třeba.“

„Dejte mi čtvrt hodinky a určitě ještě nějakou sbalím,“ kasal se Bernabé, který byl vždycky připravený soupeřit.

Na rozdíl od těch dvou jsem neměl nejmenších pochyb o své totální nezpůsobilosti ocitnout se s těmito dívkami na stejné úrovni. Samozřejmě výjma absurdní a trestuhodné možnosti, že bych využil prostředky jiného charakteru, díky nimž bych pro ně nabyl atraktivnosti a zajistil si, že by se mě některá z nich rozhodla snášet. Proto jsem opáčil:

„Tak do toho, Bernabé, dáme ti čtvrt hodiny. S Alfonsem odtud budeme všechno sledovat, a když to zvládneš, tak ti zatleskáme.“

Sedl jsem si na lavičku. Bernabé na mě zůstal koukat, jako bych ho návrhem zaskočil. Neměl jsem s ním ale slitování. Naléhal jsem:

„Ne, vážně, nikdo ti nebrání. A nikam nespěcháme.“

Byl jsem zvědavý, jak si s tím poradí. Ale zklamal mě. Nervózně se zasmál a dodal:

„Byl to jen vtip. Já na takový mladý holky nejsem.“

Někdo jiný by mu to třeba uvěřil. Ale já jsem věděl, že je na tom jako ta liška z bajky, když tvrdí, že hrozny ještě nejsou zralé. Chudák Bernabé. A jaký býval machr.

Zamířili jsme do bufetu. Tady jsme sehráli tisíce partiček Musu, naší oblíbené karetní hry, a vypili kubíky piva. Chodívali jsme sem místo přednášek, na kterých jistý blb diktoval poznámky a nějaká slečna s hezkým rukopisem, které se Bernabé dokázal vetřít do přízně, si je zapisovala s nábožnou horlivostí, a tím nás zprostita povinnosti účastnit se té nudné ceremonie. V bufetu bylo dost plno, najít volný stůl nebylo vůbec jednoduché. Jakmile jsme konečně jeden sehnali, zašel jsem k pultu pro tři třetinky, a když jsem si je bral, musel jsem snést i poněkud podezíravý pohled. Jestli jsme ale měli jet dál podle plánu, museli jsme si s tím poradit a nenechat na sebe takové projevy nedůvěřivosti působit. Když jsme si ťukli lahvinkami a připili si, od vedlejších stůlů se na nás dívali jako na nějaké nevkusné vetřelce. Což jsme ostatně byli.

„Do prkna, co jsme s těma třiceti rokama provedli?“ řekl Bernabé.

„Přijde na to, jak kdo,“ odušil honem Alfonso s tou svou nepřekonatelnou morální převahou.

„To teda ne,“ odporoval jsem mu. „Všichni tři jsme s těmi lety naložili stejně. Promarnili jsme je.“

„To je pravda,“ zasníl se Bernabé. „Vzpomínáte? Od chvíle, co jsem zase tady, to nemůžu dostat z hlavy. Život byl tehdy skvělý, když jsme neměli nic než čas.“

„A mravní zásady. Zapomínáš na mravní zásady,“ zakrákoral Alfonso.

Slíbil jsem si, že se na něj nenaštvu, ale už s tím začínal být otravný, takže bylo třeba ho co nejdřív utnout. Můj pohled se setkal s jeho očima, díval se provinile, já jsem mu ale nedal ani vteřinu a vyjel jsem na něj: „Jaký zásady? Ty, kterých se furt držíš? Vždyť už žádný nemáš, Alfonso. A nikdo z nás, co sedíme u tohoto stolu. Víš, proč náš boj dopadl tak špatně? Kvůli lidem jako my, jako ty a já, co jen tak mávali vlajkou. Proto šlo všechno do háje, protože to bylo jenom ze srandy a pořád to tak je. Dá se s takovýma lidma, jako jsme my dva dělat nějaká revoluce? Bernabé se zachoval daleko logičtěji, před dvaceti lety vrátil členskou průkazku a od té doby je neškodný. Zato ty i já pořád škodíme. Protože kážeme a tváříme se jako apoštolové, ale ve skutečnosti jsme sotva lepší než Jidáš Iškariotský. A on měl aspoň koule na to, aby se oběsil. My dva si dál hýčkáme stříbrňáky. Jak dlouho ještě, Alfonso?“

Snesl můj slovní výlev, aniž by se odvážil skákat mi do řeči. Věděl jsem, že to tak bude. Vždycky z nás byl nejzbabělejší. Nakonec prohlásil:

„Nepřišel jsem, abych se tu nechal kritizovat někým, jako jsi ty.“

„A já jsem tě nepřišel soudit,“ opáčil jsem. „Už jsme byli souzeni a odsouzeni. Tak pij a nemel kraviny.“

„Radši pijte oba,“ vložil se mezi nás Bernabé smířlivě. „Jestli ale začnete řešit politiku a povedete ideologický kec, rozhodně si to moc neužijeme. No co, však do osmi let zase vyhrajete volby.“

„Přesně, když to půjde hodně dobře,“ souhlasil s odhadem Alfonso

„Volby třeba jo. Zbytek, to na čem záleží, těžko,“ namítl jsem. „Ale Bernabé má pravdu. Míň keců a víc piva. Dopijte, dojdou pro další.“

Každý jsme do sebe hodili další čtyři třetinky. Když jsme pak vyšli ven, stmívalo se a alkoholové výpary už nám dost zakalily mozek. Všichni tři jsme se usmívali. Byla to, Ctihodnosti, božská rozkoš, být opilý a dívat se po těch místech, jako by nám to tam pořád patřilo.

6. Pojd'me balit baby

Po krátkém domlouvání jsme se všichni tři shodli. Půjdeme na autobus a poohlédneme se po nějakém baru ve Cuatro Caminos, kde jsme svého času navečer obvykle končovali. A tak jsme to nakonec udělali. Nebyl to sice podnik, jaký jsme hledali, ale nějaký bar se v Madridu vždycky najde. Dali jsme si další pivo a objednali si něco k jídlu. Vybírali jsme tak, abychom se vešli do předem ujednaného, skromného rozpočtu, stanoveného na onen večer: různě upravené brambory s omáčkou a majonézou, smažené vepřové uši, k tomu příšerné a šíleně mastné klobásy.

„Je to docela sranda, vyrazit ven a mít u sebe jen málo peněz,“ pochvaloval si Alfonso, který už byl konečně namol. „Ale jestli budeme takhle pokračovat, prolomíme čtyřstovkovou hranici cholesterolu.“

„To ti na tom tolik záleží?“ zeptal jsem se.

„Vlastně ani ne,“ připustil Alfonso zasněně.

„Hele, Roberto,“ ozval se Bernabé, jako by se najednou snesl na zem. „Na tobě mě vždycky zajímala jedna věc. A připouštím, že mě to taky vždycky štvalo. Kde hergot bereš čas na psaní všech těch knížek, na pořádání všelijakých výstav a dalších uměleckých volovin? Že ty máš otroky. Že je to tak, řekni, ať si nemusím připadat jak pako.“

Neměl jsem chuť bavit se o tomhle tématu, ale když už se Bernabé zeptal, nemínil jsem si nic vymýšlet. A tak jsem mu svěřil pravdu:

„Už tolik nedělám na jiných věcech, kamaráde. Na všechno, co se mi nahromadilo, je mě potřeba čím dál méně. Všechno jde samo a myslím, že by to tak klidně šlo dál, i kdybych nechtěl.“

„Tak to mi musíš ten svůj figl prozradit,“ řekl Bernabé uznale. „Já pořád kurevsky makám jako mula. Čtrnáct hodin denně. A co ty, Alfonso, jak trávíš volný čas? Protože ty si určitě žiješ božsky, když máš k ruce zástup vystudovaných poskoků, co se ti starají o vedení kanceláře.“

Alfonso na něj upřel hovězí pohled a odpověděl:

„Jezdím na motorce. Mám suprovou motorku.“

„Skvělý, kámo,“ poznamenal Bernabé obdivně. „Jako mladý kluk, no řekni, že ne. Mimo chodem, myslíš, že je na trhu k sehnání motorka, která by uvezla tady našeho velkého muže?“ Ukázal na mě, načež se oba rozesmáli na celé kolo. Musel jsem to překousnout, protože v tom spočíval princip hry. A tak jsem jen dodal:

„Mně jsou motorky ukradený. Stejně už na to nemáme roky.“

„No ale, taková motorka ti vždycky rozproučí krev v těle“ opáčil Bernabé. „A nad to teda není, když chceš balit baby, co, Alfonso?“

„Mnohem líp se balí na peněženku,“ odtušil Alfonso pochmurně.

Bylo jedenáct a už jsme toho měli hodně vypito. Za ty dvě hodiny strávené v baru jsme probrali bývalé přítelkyně i dávné alkoholické, literární či politické sešlosti, zkrátka bavili jsme se o všem, na co v rámci našeho melancholického rozpoložení došla řeč. Nastala chvíle, kdy pokud by hovor dál plynul tímto směrem, museli bychom mluvit i o svých neúspěších. Bernabé nabídl řešení:

„Mám návrh. Pojd'me balit baby.“

„To je bezvadný nápad,“ podotkl jsem, ale nemáme ani jednu peněženku. Všichni tři máme k dispozici jen ty vaše fóry a k tomu věk, který dohromady vydá na století a půl.“

„Vím o možnosti, kde by to šlo,“ opáčil Bernabé.

„To jako existují takhle lehký ženský?“ ušklíbl jsem se.

„Jde se,“ trval na svém Bernabé.

„Která stanice metra je poblíž?“ vytáhl jsem mapku.

„Můžeme jít pěšky, nebude nám to trvat víc než půl hodiny.“

Šli jsme s Alfonsem za ním. Taková byla další dohoda ze starých časů. Jít za tím, kdo má v nádrži nejvíc paliva. Bernabé měl nejlepší formu, byl na tom mnohem líp než my dva. Uvítal jsem, že vyjdeme ven, projdeme se ulicemi a nadýcháme se čerstvého vzduchu. Bernabé nás zavedl na roh ulic Raimundo Fernández-Villaverde a Orense, kterou jsme skoro celou prošli. Lokál byl v jedné z kolmých ulic.

„Mně zbývá tisícovka,“ upozornil jsem, když jsem si uvědomil, v jaké jsme části.

„Mně osm set,“ počítal Alfonso.

„Tak, pojd'te, jde se dovnitř, volové,“ nařídil Bernabé nesmlouvavě, strčil přitom do dveří a překročil práh.

Šli jsme za ním, co jiného nám také zbývalo. Bernabé se hned usadil u stolu, jako starý znalec. Přisedli jsme si k němu. Já se značnou nedůvěrou, protože mi došlo, do jaké kategorie lokál spadá,

což jsem si nenechal pro sebe:

„Takže tohle je ten tvůj zázračný podnik? Hergot, Bernabé, jsou tady děvky.“

„No jasně,“ připustil.

„Super,“ dodal jsem. „Jenže takhle to postrádá vtip. A kdo je zaplatí?“

„Nech toho, Roberto,“ ohradil se. „Jasně, že to má cenu. Jsou to zvláštní děvky. Sám si mezi nimi vybírat nemůžeš,“ pokračoval. „Mají s majitelem uzavřenou dohodu, dávají mu podíl za využívání lokálu, ale nepracují pro něho. Proto nejdou s tím, kdo by je chtěl, ale vybírají si samy. Musíš je svádět, vole, a jestli se nebudeš snažit, tak ti rovnou říkám, že nám moc platný nebudeš.“

„Dejme tomu, že se mi bude chtít svádět děvky,“ namítl jsem. „Jenže pořád zapomínáš na druhou stránku věci. Kdo jim zaplatí?“

„Jde tu přece o dobrodružství, no ne?“ řekl z legrace. „Nezaplatíme jim.“

Upřeně jsem se na něj zadíval. Vyložil si mou reakci nesprávně:

„Co je, bojíš se?“

„Ne,“ odpověděl jsem. „Na to ti neskočím. Jako všechny, budou inkasovat předem.“

„Tak dobře,“ řekl odevzdaně. „Mám u sebe v kapse dvacet táců.“

„A co naše dohoda?“ vyčetl jsem mu. „To jsem klidně mohl zůstat doma.“

„Hele, Roberto, nejsi můj šéf. Takže tě nemusím poslouchat. Říkal jsem si, že všechno dostane jiný nádech, když u toho bude pár bab. Na náš *sex appeal* jsem se moc spoléhat nemohl. O nic nejde, je to jen takový malý úskok. Hele, když se ti to nebude zamlouvat, tak můžeš jít.“

Zvážil jsem situaci. Vlastně jsem jinou možnost neměl, než přizpůsobit se jeho hře. Bernabé do mé pečlivé rekonstrukce nečekaně zasáhl, já však ještě najdu způsob, jak toho využít a převést hru zase na své území. Proto jsem kapituloval:

„Platí. Ať to nakonec celý nepoděláme.“

Bernabé mluvil pravdu. Tam si vybíraly ony. Šlo vesměs o ženy, kterým bylo něco mezi dvacítkou a necelou čtyřicítkou. Na mnoha byl znát původ z Jižní Ameriky, všeobecně vzato docela ušly. Procházely mezi stoly, prohlížely si přítomné muže, přičemž těm, kteří se jim nezamlouvali, se vyhýbaly. Předpokládal jsem, že postupem času, v pozdějších nočních hodinách jejich nároky dostanou sestupnou tendenci. Objednali jsme si pití, tentokrát už jsme si s útratou starosti nedělali. O dvě nebo tři minuty později už měl Bernabé na kolenou usazenou smyslnou Venezuelanku. Další dvě kroužily opodál. Vše bylo jasné, karty byly rozdány. Já jsem ale ani náznakem neprotestoval.

„Eště docela malu chvíli, enom šest měsíců a kupim si byt v Caracasu,“ vysvětlovala ta holka Bernabému, který ji zdvořile poslouchal. „A pak se tam vratim. Přišels mě trochu *pošupnout*?“

Bernabé s ní zapředl rozhovor a počínal si přitom jako expert. Jedna z kamarádek se přitočila k Alfonsovi, který reagoval s jistým neklidem, jaký v něm ženy vždycky vyvolávaly. Párkrát si ale lokl whisky a brzy už se těmto hrátkám také oddával. Ke mně přistoupila holka, které bylo kolem třiceti, nebyla tak hezká, jako ty dvě od mých kamarádů. Ani jsem jí neodpověděl na pozdrav. Veškerá moje pozornost se soustředila na někoho, koho jsem zrovna zahlédl, jak se schovává v temném rohu. Mohlo jí být osmnáct nebo devatenáct, anděl spadlý z nebe do toho odporného doupěte. Měla pohled laně, ve kterém bylo možno rozeznat záblesky neklidu a paniky. Na váhavost nebyl čas, a tak jsem se rozhodl. Vstal jsem a zamířil směrem k ní. Myslím, Ctihodnosti, že právě v tomhle okamžiku a nikoli dřív, jsem rozhodl, co se stane.

7. Navždy mladí

Jste zamilovaný, Ctihodnosti? Tedy, neodpovídejte, jestli nechcete. Předpokládám, že i když ne teď, někdy jste zamilovaný byl. Chci, abyste pochopil, co se mi stalo. Když jsem uviděl tu dívku po tak strašně dlouhé době. Nenapadá mě jiný výraz, abych to vyjádřil. A je mi docela jedno, že nenacházím slova, abych to popsal.

Není třeba, abych Vám ji tu líčil, ale dovolte mi, abych si ji připomenul. Světle hnědé vlasy, obrovské černé oči. Střední postava s bledými rameny. Malá prsa, přesně jak mají být, pěkně tvarovaná. A ten pohled, jako by se nakláněla k hlavni pušky těsně před výstřelem. Dostal jsem ji, protože jsem byl odhodlaný udělat všechno, jen abych ji získal, a taky proto, že ona byla dost odrovnaná, než aby se vzmožila na protest. Po celou dobu jsem se k ní ale choval jemně, s ohleduplností, nebo lépe řečeno s něčím, co se ohleduplnosti podobá a co je prase jako já schopno dát najevo. To vám, Ctihodnosti, přísahám.

Vzal jsem ji ke stolu, kde seděli kamarádi se svými kyprými Jihoameričankami. Bernabé vyvalil oči.

„Páni, Roberto,“ řekl. „To je síla.“

„Jak se jmenuješ?“ zeptal jsem se jí.

„Ainhoa,“ hlesla přeskakujícím hlasem.

„Toto je Ainhoa,“ představil jsem ji. „A tohle jsou mí nejlepší kamarádi, Bernabé a Alfonso. A dvě kamarádky.“

„Těší mě,“ šeptla skoro neslyšně.

„Tak a teď, když už jsme všichni,“ poznamenal jsem, aniž bych dál ztrácel čas, „myslím, že bychom měli oslavy završit.“

„Jak?“ zeptal se Alfonso.

„Zbývá nám vyvrcholení,“ řekl jsem. „Navrhuju, vzít děvčata s sebou.“

„Kam?“ znovu se zeptal Alfonso.

„Už vím,“ hádal Bernabé. „K soše nebo ke Královské akademii?“

„Urči to ty,“ navrhnul jsem mu.

„Co?“ ptal se Alfonso, který stále nic nechápal.

„K akademii,“ rozhodl Bernabé. „Ta druhá možnost je zbytečná, je to jako kopat do mrtvoly. Nic lákavého. Ale Akademie, to je jiná, když už máme mezi sebou tak plodného spisovatele...“

„Nemusíš to zdůvodňovat,“ přerušil jsem ho. „Jdeme.“

Nedalo velkou práci holky přemluvit. Bernabé jim ukázal svazek bankovek a v rámci přesvědčování využil svých schopností *savoir faire*. Dostí námahy nás naopak stálo vysvětlit Alfonsovi, který byl úplně opilý, o co se jedná. Co se týče Ainhoy, ta by se jako beránek nechala odvést kamkoli. Stisknul jsem jí ruku, abych v ní vzbudil důvěru. Možná ji právě toto gesto ještě víc znepokojilo.

Vzali jsme si dva taxíky. V jednom jel Bernabé s oběma Venezuelkami. Do druhého jsme strčili Alfonsa na místo spolujezdce, já s Ainhoou jsme si sedli dozadu. Taxikář nás pozoroval ve zpětném zrcátku. Ať už si o nás myslel cokoli, nechal si to pro sebe. Když jsme projížděli ulicí Castellana, při pohledu na ubíhající světla a sochy na kruhových objezdech mě napadlo, zda budu mít dost odvahy. Podíval jsem se na Ainhou a přísahal si, že ano.

Vystoupili jsme z taxíku na rohu ulice Calle de los Jerónimos. Tvořili jsme velice nesourodou skupinu. Dvě vysoké Venezuelanky, dva namyšlení padesátníci, něžná, zděšená dívka a já, odporný, zanedbaný tlustouch. Ale nesměl jsem si toho všimat, ani dopustit, aby to postřehli i ostatní. A tak jsem si vzal slovo, protože je jediným známým kouzlem, jež dokáže popřít, co je zjevné a učiní uvěřitelným, čemu by sotva někdo věřil:

„Milí kolegové, vážené dámy, ctění hosté, tak jsme tedy zde. Dalo by se říci, že člověk odolává, dokud odolávají rituály jeho mládí. Připouštím - nevěřil jsem, že mě doprovodíte až sem. Považoval jsem vás za ztracené, stejně tak jako sebe. Ale jsme tu, opilí jako kozáci, ve společnosti zde přítomných krásných dam, které se ctí přispívají k oslavě jedné z našich velkolepých nocí. A tak vás tu žádám, braši, abychom nyní obnovili náš rituál.“

„No není roztomilý, ten tlustý zmetek?“ vykřikl Bernabé.

„Zmetek a hajzl,“ mumlal Alfonso. „Ale jo. Jdeme, už jsem dost zlitý, tak jdeme teda na to.“

„Nejdřív bych ale chtěl, abys nám něco připomněl,“ zadržel jsem ho.

„Co?“ řekl s povzdechem.

„Thermopyly,“ odvětil jsem.

Alfonso se na mě nevěřícně podíval. Jakýkoli odpor už ale vzdal.

„Sakra,“ zadržel. „Jak to bylo. Počkej.“

*Čest všem, kdo se, sakra, za svého života rozhodli bránit Thermopyly a nikdy se nezpronevěřili svým povinnostem, spravedliví a poctiví ve všech svých činech...*²
Klopýtavě pokračoval dál. Vybavil si vše, až do konce.

Za celý život jsem, Ctihodnosti, neslyšel krásnější báseň, než tuhle, co vycházela z úst toho mravně zkaženého opilce. Nechal jsem se jí pohltit, zatímco jsem sváděl boje, abych udržel rovnováhu a neztratil z dohledu Bernabého. Byli jsme tam, naposledy nezkažení. Byl to zázrak a patřil mně.

Přistoupil jsem ke zdi Královské akademie jako první a rozeplnul si poklopec. Jim to trvalo déle, tak jsem získal výhodu, kterou jsem potřeboval. V této části příběhu budete, Ctihodnosti, možná chtít znát nějaký důvod. Třeba čekáte, že vám ho teď uvedu, a proto jste se stoickým klidem vydržel to moje zdlouhavé a dementní vyprávění. Nuže tedy, žádné konkrétní pohnutky nemám. Jde totiž o takový spletenec důvodů, ačkoli nečekám, že by vás některý z nich přesvědčil. Mohl bych vám říct, že jsem to udělal z čistě hygienických důvodů, protože není v souladu s přirozeným řádem, aby tři týpci jako my, měli úplně všechno, zatímco tolik lidí plných života a naděje nemá ani to nejnudnější. Mohl bych říct, že jsem to udělal z prostorových důvodů, kvůli místu, které jsme my tři zabírali (já se svými knihami a bezvýznamnými výstavami, Bernabé s těmi svými domy a golfovými hřišti, Alfonso s pokryteckou potřebou uzurpovat myšlenky mrtvé revoluční levice). A následkem toho pak chybí místo pro ty, co by mohli něco slušného nabídnout. Stejně tak bych mohl říct, že jsem to udělal v zájmu spravedlnosti, protože už dávno jsme se přestali starat o dobro druhých, dokonce jsme nedbali ani o své vlastní.

² Překlad Růženy Dostálové a Jiřího Pelána

Přivlastnili jsme si, co nám nepatřilo a v důsledku toho jsme se proměnili v nádor, který bylo potřeba odstranit.

Život je moc krutý, Ctihodnosti. Jeden den je člověku dvacet a vnímá, jak mu v hrudi kvetou nové růže, přísliby obnovy světa. A další den už je z něj jen odpad, který je třeba vyhodit, aby svět nezapáchal.

Já ale myslím, že jsem to udělal hlavně kvůli nim. Kvůli nám. Chtěl jsem, aby se jim tam zastavil čas, zrovna ve chvíli, když močí na zeď Královské jazykové akademie, jako když nám bylo dvacet, zatímco dvě venezuelské děvky a jedna andělská dívka je ohromeně pozorovaly. Chtěl jsem je zbavit všeho ostatního, jejich ubohosti, ústupků a špíny. Chtěl jsem si je zapamatovat navždy takto, jak močí na autoritu, která nás přemohla. Samozřejmě tu nešlo o Královskou akademii, symboly v podstatě samy o sobě nic neznamenají. Mám na mysli takovou autoritu, která připouští, aby neušlechtilá chátka rozhodovala o chodu věcí. Šlo mi v podstatě o to, aby zůstali navždy čistí a nezkrotní. Navždy mladí.

A tak jsem vytáhl revolver, který jsem měl zastrčený v kalhotách. Díky košili jsem jej mohl skrývat a díky své podlosti jsem jej dokázal použít. Dvě střely do týla. Nic nezmohli. Pak jsem se podíval na holky, podivně jsem si jejich křiku a ustrašeného výrazu užíval. Přiložil jsem si hlaveň k ústům, ale nevystřelil jsem.

Myslím, že to tak bylo nejlepší. Takto mám menší cenu, než kdybych byl mrtvý. Jsem blázen a moje slova jsou jen obyčejná halucinace. To nezpochybňuji. Chci ale po vás jednu věc, Ctihodnosti. Abyste mi pomohl dát vše, co mám Ainhoe. Nepřipusťte, aby mě zbavili svéprávnosti dřív, než převod darovaného majetku nabude platnosti. Protože (však to vidíte sám) jen kvůli tomu stále žiju.